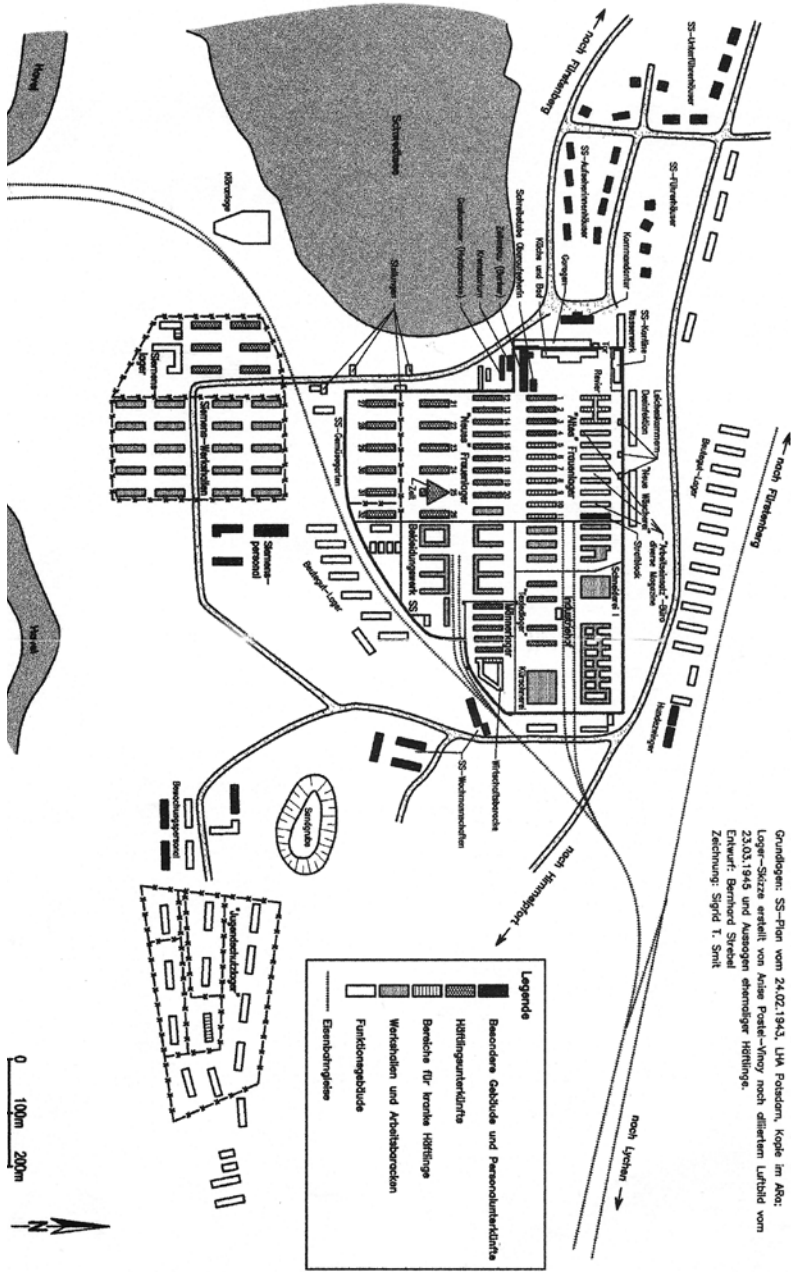

Afb. 1 Demonstratie van Poolse oud-gevangenen van Ravensbrück in Warschau, 1962. Vooraan loopt een mannelijke Ravensbrück-overlevende, herkenbaar aan de driehoek op zijn kleding.

Das KZ Ravensbrück Anfang 1945

Afb.2 Plattgrund concentratiekamp Ravensbrück

Afb. 3 Uitzicht over het kamp. Datum onbekend.

Afb. 4 Voorzijde Ravensbrück-monument op Begraafplaats Park Schoonselhof te Antwerpen, België, vermoedelijk uit 1948. De tekst luidt: 'Geef ons het leed en het geluk de onzen'.

Afb. 5 Achterzijde. 'De vrouwen van het concentratiekamp Ravensbrück. Aan alle vrouwen die nooit weerkeerden uit de oorden van ontzetting.'

Afb. 6 Internationale herdenkingsmanifestatie in Ravensbrück, september 1949. De tekst op het bord luidt: 'Wij moeders voeden onze kinderen op tot "vredesvrienden".'

Afb. 7 Het Internationale Ravensbrück Comité bijeen in Oost-Berlijn, mei 1956.

Afb. 8 Vitrine met door gevangenen vervaardigde voorwerpen in de 'Nederlandse cel'; een ruimte in het voormalige gevangenisgebouw in Ravensbrück.

Afb. 9 Tekening gemaakt in Ravensbrück door de Nederlandse tekenares Aat Breur Hibma. In de Nederlandse cel ligt een map ter inzage met tekeningen van Nederlandse oud-gevangenen.

Afb. 10 Monument 'Moedergroep' in herinneringscentrum Ravensbrück (1965).
Ontwerper: Fritz Cremer.

Afb. 11 Inwijding nationaal herinneringscentrum Ravensbrück in de DDR, 12 september 1959 met het monument 'Dragende'.

Afb. 12 Detail monument Dragende.
Ontwerper: Will Lammert.

Afb. 13 Oud-gevangenen in gestreepte
kampkleding tijdens de onthulling van het
herinneringscentrum.

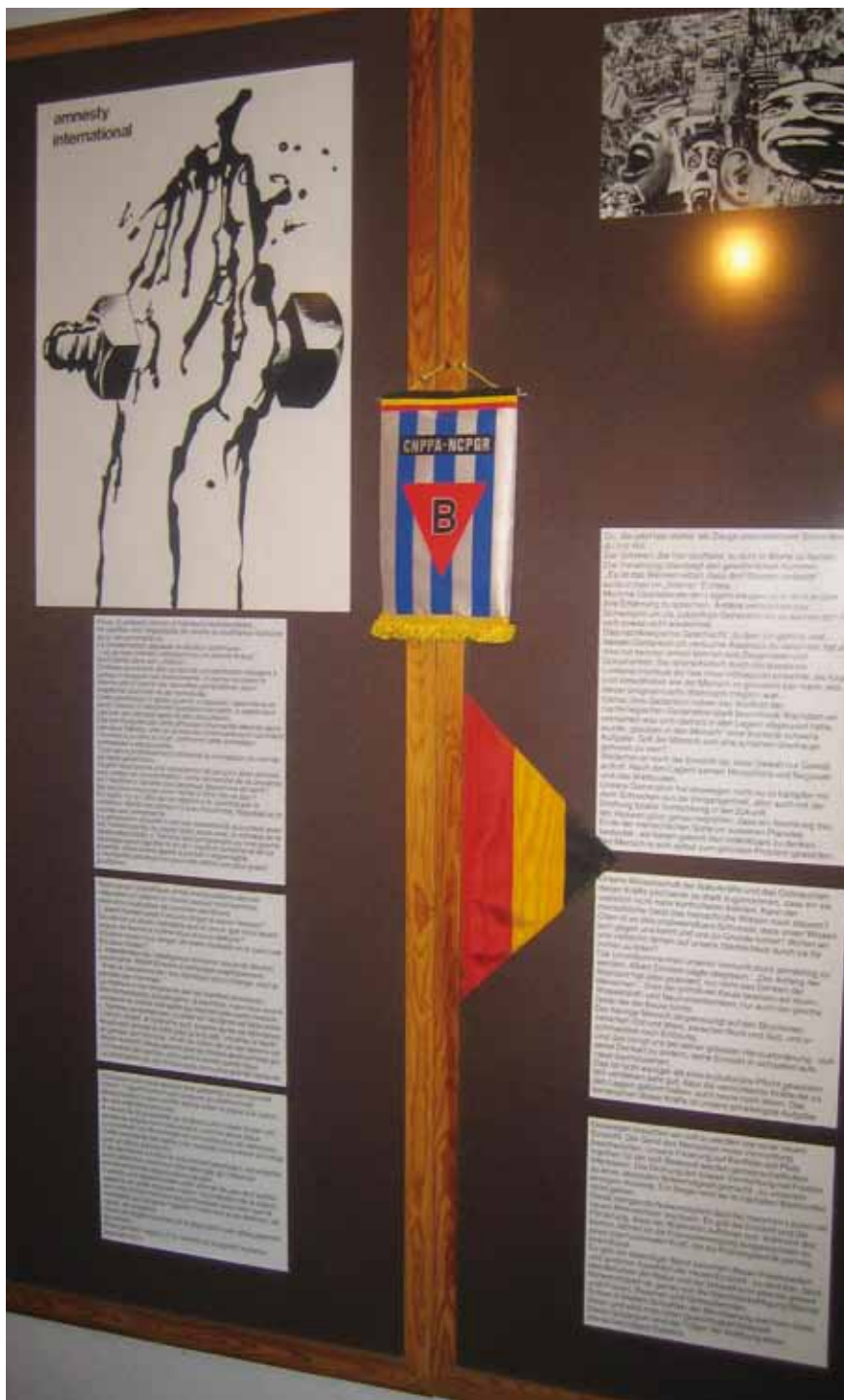

Afb. 14 Het Internationale Ravensbrück Comité bijeen in Amsterdam, mei 1991, voor het Ravensbrück-monument. Vierde van links: Irma Trksak uit Oostenrijk. Tweede van rechts: Stien Spier-Pullen.

Afb. 15 Wandborden uit de Oostenrijkse cel.

Afb. 16 De Belgische cel met het omstrede affiche van Amnesty International.

Afb. 17 Ravensbrück-monument op het Museumplein in Amsterdam (1975).
Ontwerpers: Guido Eckhardt, Frank Nix en Joost van Santen.

Afb. 18 Detail Ravensbrück-monument te Amsterdam.

Afb. 19 Informatiebord met op de achtergrond het gebouw aan de toegangsweg naar Ravensbrück waar zich in 1991 een supermarkt zou vestigen. Na internationaal protest van onder meer oud-gevangenen bleef het gebouw leeg. Sinds 2007 is het een onderdeel van de 'herinneringsplaatsen' die aan de hand van een audio-tour te bezichtigen zijn.

Afb. 20 Honderden mensen leggen bloemen of kransen bij het monument in Ravensbrück tijdens de herdenking van de bevrijding, april 2010. Hier leden van het Duitse Ravensbrück-comité achter hun vlag.

Afb. 21 Sovjet-monument in Fürstenberg bij Ravensbrück, waar oud-gevangenen in 2005 voor het eerst weer een herdenking hielden.

Afb. 22 Tijdens de herdenking van de bevrijding van Ravensbrück in april 2010 hield een klein groepje belangstellenden een herdenking op het terrein van het voormalige mannenkamp. Anders dan van het vrouwenkamp zijn van het mannenkamp alleen nog fundamente te zien.

Afb. 23 Achterzijde Ravensbrück-monument te Amsterdam met onderaan de gedenkplaat voor de mannelijke gevangenen, onthuld in april 2005.

Afb. 24 Detail gedenkplaat.

Afb. 25 Ravensbrück-monument in het Georges Henri Park in Brussel (2000). Ontwerper: Thérèse Chotteau. De tekst op het voetstuk luidt: 'Aan de vrouwelijke politieke gevangenen, 1940-1945'.

Afb. 26 Manifestatie voor kinderen van Ravensbrück-overlevenden uit verschillende landen in het voormalige kamp, in juli 1967 georganiseerd door het IRC. Hier de Oostenrijkse delegatie met het Ravensbrück-vaandel, bestaande uit meerdere kleine rode driehoeken (het symbool van de politieke gevangenen).